

VIJESTI

IZDAJE NARODNI
FRONT ZA OKRUG
ŠIBENIK

Broj 130 131

Šibenik, nedjelja 16. IX 1945.

Godina III

GOVOR MARŠALA TITA

Jugoslavija je nezavisna država, koja je tu svoju nezavisnost izvojevala kao ravnopravna saveznica na strani Ujedinjenih nacija

BEGRAD, 13. IX. — Maršal Tito održao je 12. o. mj. preko radija Beograd ovaj govor:

»Gradjani i gradjanke!

11. novembra ove godine izvršit će se izbori za Konstituantu. To su najdemokratskiji izbori koje je poznala Jugoslavija. Oni se razlikuju od svih dosadašnjih izbora po tome što će na njima prvi put učestvovati najšire narodne mase, učestvovat će po prvi put žene Jugoslavije, koje su to pravo stekle svojom borbom i radom u velikom oslobodilačkom ratu. Učestvovat će po prvi put vojska, narodna vojska, koja je to pravo stekla svojom herojskom borbom za oslobodjenje naše zemlje. Učestvovat će svi oni, bez razlike na starost, koji su se aktivno borili u redovima partizanskih odreda i narodno-oslobodilačke vojske. Punu slobodu na biračkim mjestima garantira najpravedniji i najdemokratskiji zakon o izborima koji je ikad postojao u Jugoslaviji, a koji je donijela naša Privremena narodna skupština.

Na izborima ne će imati pravo glasa ni izdajnici svoje domovine, otvoreni radnici okupatora, tj. samo oni koji su najkritičnijem času naših naroda izdali svoju zemlju. Na sreću, takvih je vrlo malo, i to je najpravednije rješenje i najpravednija osuda, kojom naši narodi uživaju pravo učestvovanja u rješavanju konačne sudbine naše zemlje onima koji su je izdali.

Narodni front, u kome su ujedinjene sve demokratske snage Jugoslavije, odnosno sve demokratske partije, grupacije i pojedinci, istupit će na izborima s jedinstvenom listom. Na izborima ima sve mogućnosti da učestvuje i opozicija izvan Fronta, kojoj se daje puna mogućnost da slobodno istupi pred narod, koji će slobodno moći da odluči kome će dati svoje povjerenje.

Narodno-oslobodilački front Jugoslavije mora da se pripremi za ove izbore sa svom ozbiljnošću koju mu diktira današnje stanje u našoj zemlji i na koju ga obavezuju bezbrojne žrtve i stradanja naših naroda u toku narodno-oslobodilačkog rata, na koju ga obavezuju izvanredno teški zadaci u obnavljanju naše razorene zemlje. Baš ovih dana, kada će narodi Jugoslavije birati svoje predstavnike za Konstituantu, svaki rodoljub mora imati pred očima one dane u prošlosti, one crne dane aprila 1941. godine, kada se naša zemlja u najvećoj opasnosti našla napuštena od onih koji su njome dotada upravljali, a koji se danas ponovo nude narodu prisvajajući sebi monopol demokracije. Svaki rodoljub mora ovih dana, kada se definitivno rješava sudbina tekovina narodno-oslobodilačke borbe, da se sjeti onog mučnog i sramnog perioda kroz koji je Jugoslavija prošla od njena stvaranja pa do aprilske katastrofe 1941. godine. Svaki rodoljub mora da se sjeti onog slavnog perioda narodnog ustanka 1941. godine, do veličanstvene pobjede 1945. godine. Treba da se sjeti onog herojskog perioda kada su najbolji sinovi naših naroda golim rukama otimali oružje od okupatora, borili se i krvarili kroz četiri godine, ne samo da bi zemlju oslobodili od okupatora nego i da bi omogućili stvaranje jedne bolje i sretnije Jugoslavije — nove Demokratske Federativne Jugoslavije. Svaki rodoljub treba da se sjeti onih neizmernih patnji koje su pretrpjeli naši narodi od okupatora i domaćih kvislinških izdajnika, Pavelića, Nedića,

Rupnika, Draže Mihailovića itd. u toku ovog oslobodilačkog rata. Svaki istinski rodoljub treba da pamti da se danas ti isti znani i neznani izdajnici okupljaju pod vodstvom tzv. demokracije, oslanjajući se na međunarodnu reakciju sa ciljem da pod svaku cijenu spriječe normalni razvitak, kako politički tako i ekonomski, u našoj zemlji, sa ciljem da pod svaku cijenu ponište tekovine velike oslobodilačke borbe za koju su stotine hiljada najboljih sinova Jugoslavije dobrovoljno položili svoje živote.

Prema tome, sve ovo obavezuje svakoga istinskog rodoljuba, svakog pravog demokratu, da na izborima kaže odlučno »NE« svima onima koji se danas izvan Fronta prikrivaju demokratskim plaštem sa ciljem da zavedu mase sa pravoga puta.

ŠTO JE NARODNO-OSLOBODILAČKI FRONT?

Narodno-oslobodilački front Jugoslavije nije jedna privremena, predizborna koalicija, koalicija za postignuće samo izvjesnih političkih ciljeva: Ne, Narodno-oslobodilački front formirao se kroz jedan dugi period. Počeo se formirati još prije rata protiv unutrašnje reakcije, protiv najveće opasnosti koja je prijetila Jugoslaviji — fašizmu — njemačkih i talijanskih imperijalista, koji su se već tada uz pomoć naše pete kolone, odnosno reakcije, spremali da porobe Jugoslaviju. Narodni front odigrao je historijsku ulogu u oslobodjenju naše zemlje i izašao je ne samo kao pobjednik iz ovoga rata nego je postao glavni temelj bratstva i jedinstva naših naroda. Oni koji sačinjavaju taj Narodni front, a to su radnici, seljaci i poštena inteligencija, to su komunisti, pristalice zemljoradničkih partija, veliki dio pristalica Demokratske partije, pristalice Samostalne demokratske partije, pristalice republikanaca, pristalice nekadašnjeg HSS, pristalice Muslimanske partije, pristalice gotovo svih partija u Sloveniji, to su narodi Srbije, Hrvatske, Slovenije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Makedonije, odnosno ogromna većina svih naroda Jugoslavije. Oni su ušli u borbu objedinjeni s jednim jasno odredjenim programom, a to je: »voditi bespoštednu borbu protiv okupatora, do njegovog istjerivanja iz naše zemlje, boriti se protiv svih unutrašnjih izdajnika i reakcije, a za istinsku demokratizaciju naše zemlje, boriti se za jednu novu i bolju Jugoslaviju,

bratsku zajednicu ravnopravnih naroda«. Taj je svoj plan Narodni front izvršio. Okupator je istjeran iz naše zemlje. Zemlja je oslobodjena. Kvislinške, izdajničke vojne formacije razbijene su i uništene. Narodni front je nadčovječanskim naporima u toku toga teškog perioda uspio da sivi iz predratne, versailleske tvorevine Jugoslavije, Jugoslavije neravnopravnih naroda, razarane iznutra socijalnom i nacionalnom nepravdom novu Jugoslaviju, Jugoslaviju ravnopravnih naroda, Jugoslaviju bratstva i jedinstva, koja predstavlja osnovni njezin temelj. Narodni front je u procesu borbe stvorio svoju istinski narodnu armiju, koja je iznijela glavni teret oslobodjenja naše domovine. Narodni front je odmah u početku ustanka udario temelj pravog narodnoj vlasti, koja omogućava učestvovanje najširih narodnih masa u upravljanju državnim poslovima.

Poslije oslobodjenja svih dijelova naše zemlje, uz vojničku i materijalnu pomoć Sovjetskog Saveza i materijalnu pomoć Engleske i Amerike, Narodni front se proširio, a isto tako je i dopunio svoj program sa novim teškim zadacima, a to su: obnova naše razorene zemlje, donošenje raznih zakona preko svojih predstavnika u Privremenom parlamentu i uspostavljanje državnog aparata. Dakle, pored vojnih i političkih zadataka koje je imao Narodni front u svom programu za vrijeme rata, sada se njegov program proširuje i ekonomskim zadacima, koji nisu ništa lakši i zahtijevaju mobilizaciju svih narodnih pozitivnih snaga za njihovo izvršenje. Razumije se da je Narodni front svijestan toga i da sve te zadatke može ostvariti samo na taj način, ako se ostvari takav unutrašnji položaj kakav je predviđen u programu Fronta, tj. republikanski oblik, zasnovan na federativnoj zajednici potpuno ravnopravnih naroda Jugoslavije, na istinskoj demokraciji, koja se zasniva na socijalnim i političkim pravima najširih narodnih masa. O tome će odlučiti sam narod na izborima za Konstituantu.

U ovom kratkom periodu otkako je oslobodjena naša zemlja, Narodni front je postigao ogromne rezultate. Uspostavljen je željeznički i drumski saobraćaj, gdje je uz pomoć armije sagradjeno oko 1.700 većih i manjih mostova, tako da su danas sve oblasti naše zemlje povezane željezničkom mrežom. Osposobljene su i stavljene u pokret stotine fabrika i poduzeća, otvorene su škole i razne kulturne institucije. Izvršeni su nadčovječan-

ski napori u snabdijevanju najgladnijih krajeva hranom, kao što su Bosna i Hercegovina, Dalmacija, Kordun, Lika i Gorski Kotar, Crna Gora i Makedonija. Proljetos je zasijano blizu milijun hektara zemlje, koja je bila napuštena, u Vojvodini i Slavoniji. Najpostradaliji krajevi u toku ovoga rata, kao što su Bosna i Hercegovina, Crna Gora, a također i Lika, snabdijevaju se sitnom stokom, koju je država kupila u Srbiji, Makedoniji i Bugarskoj. Porušena sela u Bosni, Crnoj Gori i drugim krajevima počela su se obnavljati uz pomoć narodnih vlasti. Cijelo se ogromno napore da u prvom redu svojim vlastitim snagama izvučemo našu zemlju iz ove razorenosti. I baš ti ekonomski zadaci imperativno traže da Narodni front bude jedinstven, da bude trajan, da bude u njemu okupljeno sve što pošteno misli i što voli svoju zemlju, jer će trebati još godine i godine liječiti rane koje nam je zadao ovaj rat, trebati će još čitav niz godina da se naša privreda uspostavi u punoj mjeri. Još više, Narodni front mora postojati i dalje u budućnosti da bi podigao našu zemlju na viši privredni stupanj, da bi stvorio u njoj blagostanje, da bi stvorio ono o čemu su sanjali oni koji su ginuli za tu novu Jugoslaviju. To je naš dug prema njima, to je naš dug prema našim budućim pokoljenjima. Kada ja ovo govorim, imam u vidu to da u Jugoslaviji nema nijedne druge sile, nijedne druge partije ili organizacije izvan Fronta, koja bi imala i najmanje šanse da izvrši zadatke koji su unaprijed navedeni. Ako u ovom kratkom periodu otkako je oslobodjena naša zemlja nije postignuto više na obnavljanju naše razorene zemlje, nijedan pošten čovjek ne može kriviti današnju vlast. Nijedan pošten čovjek ne može nas okrivljavati da nismo učinili sve što je bilo moguće u vršenju svoje dužnosti na obnavljanju naše zemlje i ublažavanju barem donekle bijede koju je prouzrokovao okupator. Neka svaki samo pogleda unazad šta su bivši upravljači Jugoslavije, od kojih se danas neki nalaze u opoziciji učinili kroz 22 godine na privrednom podizanju zemlje, a što je učinjeno danas kroz nekoliko mjeseci, i odmah će se vidjeti ogromna razlika. Ovo govori najvrjednije protiv svakog kritiziranja i podmetanja. Ovo govori o velikoj inicijativi narodnih masa koje su okupljene u Narodnom frontu. Ovo govori o velikoj stvaralačkoj sposobnosti naših naroda, na što mora biti ponosan svaki pošten građanin ove zemlje. Narodni front izlazi pred narod na izborima i sa znatnim uspjesima koje je postigla vlada Narodnog fronta u vanjskoj politici. Koliko je trebalo napora dok smo uspjeli objasniti javnosti u inostranstvu istinu o tome, tko vodi borbu protiv okupatora u Jugoslaviji, dok smo uspjeli raskrinkati najvećeg varalicu koga je historija našeg naroda zabilježila Dražu Mihailovića, glavnu nadu jugoslavenske reakcije. To je bio težak posao, jer se jugoslavenska reakcija u zemlji i inostranstvu svim silama trudila da klevetama ocrni našu borbu, da klevetama iznakaži ulogu Narodno-oslobodilačkog rata, da suradnike okupatora prikaže kao rodoljube, a heroje i borce protiv okupatora kao bandite koji hoće samo da prigrabe vlast. Neka gospoda iz današnje opozicije i tada kao i danas plašila su svijet baukom komunizma, sovjetiziranjem Jugoslavije itd. Sve je to bilo učinjeno s jasno odredje-

Potvrđena je lista Narodnog fronta Jugoslavije s nosiocem maršalom Titom.

Prošlog ponedjeljka Narodni front Jugoslavije predao je Saveznoj izbornoj komisiji u Beogradu u smislu Zakona o izborima narodnih poslanika za Ustavotvornu skupštinu saveznu kandidatsku listu Narodnog fronta Jugoslavije s nosiocem maršalom Josipom Brozom-Titom. Prijavu liste podnijeli su ministar finansija demokratske federativne Jugoslavije Sreten Žujović-Crni, ministar pravosudja Franjo Frol i generalni tajnik Narodne republikanske stranke Vladimir Simić.

Savezna izborna komisija uzela je prijavu u rad i donijela rješenje kojim

potvrđuje blagovremenost i ispravnost podnesene prijave.

NAJVEĆE SOVJETSKO ODLIKOVANJE

Prezidium Vrhovnog Sovjeta SSSR-a odlikovao je maršala Jugoslavije, Narodnog heroja Josipa Broza-Tita najvećim odlikovanjem Sovjetskog Saveza, »Ordenom Pobjede«.

Narodi Jugoslavije preko Predsjedništva Privremene narodne skupštine uputili su maršalu Titu povodom toga čestitku, u kojoj mu izražavaju svoju neograničenu ljubav i odanost.

„Narodni front mora osigurati mirnu izgradnju naše zemlje i demokratska prava našim narodima“

nim ciljem, da prikažu našu borbu i novu Jugoslaviju u sasvim krivom svijetlu, kako bi na taj način omeli izgradjivanje nove Jugoslavije i kako bi je izolirali. No herojska borba naših naroda, uspjesi koji su postignuti u ratu i sada na polju izgradnje naše zemlje, kao i mnoge progresivne mjere i zakoni koji su doneseni, sve je to steklo našoj zemlji velik ugled u demokratskom svijetu. Vlada Narodnog fronta odlučno je pošla putem čvrste i dosljedne vanjske politike, odbacivši metode kolebljivosti kojom su vlastodršci prije rata doveli Jugoslaviju u katastrofu. Ugovor o uzajamnoj pomoći, kulturnoj i ekonomskoj suradnji i prijateljstvu sa velikim bratskim Sovjetskim Savezom jest veliki uspjeh za našu zemlju i dokaz dosljednosti naše vanjske politike.

Sa svim slavenskim državama vlada Narodnog fronta uspostavila je bratske i srdačne odnose i saradnju. Sa susjednim zemljama. Albanijom, Bugarskom, Rumunijom itd., postoje najbolji odnosi i međusobno razumijevanje, što predstavlja garanciju protiv uspjeha svih intriga izvana koje imaju cilj da skrenu te zemlje s puta kojim su pošle u svojoj unutrašnjoj konsolidaciji. S našim velikim saveznicima, Engleskom, Amerikom i Francuskom, odnosi se sve više stabiliziraju i dobijaju karakter ekonomske suradnje koja je naročito važna za obnovu naše razorene zemlje. To mogu kazati i za mnoge druge savezničke i neutralne zemlje u ovom ratu. Sve to svjedoči o tome da je nova Jugoslavija našla pravilan put u vanjskoj politici, put koji našim narodima osigurava bezbjednost i omogućava mirnu izgradnju naše razorene zemlje. Postoje samo takve izbjeglice reacionari u inostranstvu i ovi u zemlji koji rade svim silama na tome da pomute naše odnose s našim velikim saveznicima. Širenjem kleveta i laži trude se ova protivu-narodna gospoda da prikažu novu federativnu Jugoslaviju pred vanjskim svijetom u najcrnjem svijetlu. No mi vjerujemo da ćemo uspjeti raskrinkati i ovog puta tu gospodu pred vanjskim svijetom kako smo to uspjeli u prvim godinama rata.

JEDAN OD GLAVNIH CILJEVA OPOZICIJE JEST DA RAZBIJE NARODNI FRONT

A sada nekoliko riječi o opoziciji. Kada sam govorio o Narodnom frontu, o novoj ulozi i uspjesima, ja nisam govorio o izvjesnim rezultatima koji su, prema onome što je učinjeno, beznačajni. Nisam govorio o izvjesnim griješkama narodnih vlasti odozdo prema gore koje mi nikada nismo zataškali, nego smo se uvijek trudili da ih ispravimo priznavajući ih samokritički. Mislim da dijelim gledište svih rukovodilaca u Narodno-oslobodilačkom frontu, ako kažem da bi naša najveća želja bila da tih griješaka bude što manje, jer je to u interesu opće stvari za koju se borimo. Sada se postavlja pitanje kakva je to opozicija izvan Fronta i iz čega se sastoji Narodni front. Da li je to opozicija prema tim griješkama koje se prave ili je to opozicija prema programu Narodnog fronta? Vođe te opozicije kažu da se oni ne slažu s načinom kako se sprovode izvjesni zakoni, odnosno bore se protiv tih griješaka za neku tobožnju demokratizaciju, ali ja znam da to nije točno, jer se opozicija ne bori protiv griješaka, već se mi unutar Fronta borimo nekad sa više nekad sa manje uspjeha protiv griješaka, a opozicija jedva čeka da se takove griješke prave da bi ih mogla iskoristiti u svoje tamne ciljeve, tj. u borbi protiv programa Narodnog fronta, protiv široke narodne demokracije, protiv pozivanja neprijatelja naroda ili izdajnika na odgovornost, jednom riječju protiv ekonomske i političke koncepcije Narodnog fronta. Interesantno je bilo samo posmatrati stav opozicije u Privremenom narodnom parlamentu. Njezin stav je bio besprincipijelan,

jer po onim pitanjima za koje u suštini nisu imali ništa da prigovore, nisu zauzeli pozitivan stav. Dok je svaki pristalica Narodno-oslobodilačkog fronta u parlamentu izražavao brigu o narodnim interesima i potrebama, iznosio teškoće na koje se nailazi itd., opozicija nikada ni riječi nije o tome govorila, nego stalno traži neku slobodu od straha, neku demokraciju njihova tipa. koja nije nikakva demokracija, neka prava za one koji nisu zaslužili, da ih imaju. Prema tome, jasno se vidi što ta opozicija predstavlja. Gdje je njezin program po svim tim pitanjima koja su naprijed navedena? Mi bismo htjeli vidjeti taj program, odnosno narod bi trebao da vidi program. Treba da se vidi što je u tom programu naprednije nego u programu Narodnog fronta, što bi više koristilo našoj zemlji. Svaku točku koju bi opozicija iznijela, a koja bi bila korisna i naprednija za narod, uvjeren sam da bi svaki pristalica Narodnog fronta objeručke prihvatio.

ŠTO I KAKO OPOZICIJA RADI?

U ovom kratkom periodu otkako je opozicija dobila mogućnost da slobodno djeluje, svaki njezin korak koji je poduzimala, bio je u suprotnosti s interesima naroda. Sve teškoće koje postoje u našoj zemlji zbog ratnog pustošenja, opozicija želi iskoristiti u svoje partijske svrhe ne vodeći računa o interesima naroda. Jedan od glavnih ciljeva opozicije jest da razbije Narodni front. Pošto se našla po svojoj reacionarnoj koncepciji izvan Narodnog fronta, opozicija radi svim silama na tome da izvjesne ličnosti iz nekih partija koje se nalaze u Narodnom frontu, pridobije na svoju stranu da izadju iz Narodnog fronta, odnosno da ga oslabe. U vrijeme do Berlinske konferencije izvjesni reacionarni krugovi iz inostranstva radili su svim silama preko opozicije da izazovu krizu u vladi. Zašto? Zato da bi se krizom vlade mogla na Potsdamskoj konferenciji podići optužba protiv vodstva Narodnog fronta odnosno, bolje reći, protiv onih članova vlade koji sačinjavaju većinu i koji su proizašli iz borbe u zemlji. Htjelo se na svaki način intrigama pocijepati jedinstvo u vladi na pristalice Šubašića i na pristalice Tita. Tako bi međunarodna reakcija mogla kazati »Evo u Jugoslaviji nema reda, u Jugoslaviji treba da se miješaju saveznici«. Taj plan opozicije i međunarodne reakcije u inostranstvu nije uspio, ali to ne znači da ona miruje, ne znači da ona i dalje ne radi uporno svim silama na postizavanju svoga cilja. Dalje, bez obzira na sve vanjske okolnosti kada se u inostranstvu, u nekim savezničkim zemljama, radi da Jugoslavija ne dodje do svojih prava po pitanju opravdanih teritorijalnih zahtjeva, opozicija radi punom parom da na bilo koji način izazove krizu, omete izbore, pozivajući pri tome izvjesne savezničke sile da se umiješaju i spriječe konsolidaciju naše zemlje. Šta to znači? To znači da opozicija objektivno radi protiv interesa naše zemlje ne vodeći ni o čemu drugome računa nego kako bi se s bilo čijom pomoći, bilo kako dočepala vlasti u Jugoslaviji, pa makar kakve teritorijalne i druge žrtve naša zemlja pretrpjela. A što treba međunarodnoj reakciji? Njoj treba da Jugoslavija bude u ovoj situaciji što manje otporna, što nespособnija da zaštiti svoje interese. A tome treba da posluži opozicija. Opoziciju nije briga da li će ove zime naš narod u Crnoj Gori, Bosni i Hercegovini, Lici, Dalmaciji i Kordun imati hljeba i krova nad glavom ili ne. Njoj nije važno da li će se ove jeseni zasijati naša polja da bi slijedeće godine bilo dovoljno hljeba. Njoj nije važno da li će naše tvornice uspjeti da se toliko poprave da bi izradile potrebnu odjeću i poljoprivredni alat, poljoprivredni materijal za široke narodne mase. Njoj nije važno da li će naši mostovi, koji su sada drveni, biti gvozdeno konstrukcije ili ne. Njoj je važno pod

svaku cijenu pomoću međunarodne reakcije iskoristiti sve teškoće da bi se dočepala vlasti, da bi poništila tekovine narodno-oslobodilačke borbe i uspostavila ono što je prije ovoga rata bilo. Eto, to hoće opozicija. A na koga se uglavnom oslanja u tim svojim težnjama? Osim izvjesnih kolebljivih elemenata koji su u posljednje vrijeme prešli Narodnom frontu, opozicija se uglavnom oslanja na ostatke Nedića, na ostatke Draže Mihailovića u Srbiji, na one protivunarodne elemente u provinciji koji su na bilo koji način za vrijeme rata suradjivali s okupatorom. U Hrvatskoj se opozicija oslanja na ustaše koji danas viču »Živio kralj«, na one protivunarodne izdajničke elemente iz HSS-a, koji su suradjivali s okupatorom na bilo koji način, ona se oslanja u Sloveniji na ostatke bjelogardejštine. Jednom riječju, ona se oslanja na sve ono reacionarno i protivnarodno koje baca svoje poglede unazad, koje ne će takvu snažnu novu federativnu Jugoslaviju. Na takve se sile opozicija oslanja, samo na takve sile opozicija može da računa, ako najšire narodne mase budu potpuno shvatile ulogu opozicije. Tako je to i nikako drukčije. Tako je to objektivno, ma kako izvjesni vođe opozicije subjektivno mislili. Od početka je opozicija tvrdila da nema kod nas slobodne štampe. Tu svoju tvrdnju prenijela je u inostranstvo, koju još i danas međunarodna reakcija iskoristava protiv naše zemlje. Još prije nego što su doneseni zakoni, opozicija je mogla bez svake opasnosti da izdaje svoje listove. Danas je to i Zakonom o štampi osigurano. A zašto ne će opozicija da izdaje svoju štampu? Ona se izgovara da nema materijalnih uslova, da nema papira itd. A koja zemlja u Evropi, pa i Amerika, ima dužnost da osigurava opoziciji papir za štampu? Pa ipak, u Jugoslaviji se u tome pruža mogućnost opoziciji. Prema tome, opozicija nema nikakvog prava da se poziva na to, ali ona ipak to radi, jer ona ne želi da izdaje konstruktivnu štampu, jer bi ona izgubila jedan argument više da kod nas nema demokracije i slobodne štampe. Dalje, opozicija se stalno pozivala na to da nisu dozvoljene partije. Tako su opozicione partije još davno prije donošenja Zakona o zborovima i udruživanju vrlo aktivno radile, ipak još nijedna od tih opozicionih partija, bez obzira na taj najdemokratskiji zakon, nije prijavila djelovanje svoje partije. A zašto? Zato da bi u izbornoj kampanji mogli dati međunarodnoj reakciji oružje u ruke u borbi protiv naše zemlje zavaravajući međunarodnu javnost da kod nas ne postoji sloboda udruživanja itd. Zašto opozicija igra tako dvoličnu igru? Zato što se boji da će imati vrlo malo uspjeha u narodu, te bi se na taj način raskrinkala pred našom i svjetskom javnošću. Neka gospoda iz opozicije zanose se mislju da bi bilo bolje, pod bilo kakvim izgovorom, ne poći na izbore i izazvati na taj način blo kakovu intervenciju nekih savezničkih velesila u korist opozicije odnosno, bolje reći, reakcije. Takvi se ljudi zavaravaju izvjesnim događajima u nekim susjednim zemljama, i to ih golica. Oni zaboravljaju jednu stvar, koja igra i te kako važnu ulogu a to je: Jugoslavija je nezavisna država, koja je tu svoju nezavisnost izvojevala kao ravnopravna saveznica na strani Ujedinjenih nacija, plativši tu svoju slobodu i nezavisnost potocima krvi i stotinama hiljada žrtava. Osim toga, tu slobodu i nezavisnost izvojevali su oni protiv kojih se bori opozicija. Gdje je bila u to vrijeme opozicija, što je u vrijeme tih borbi radila, naši narodi vrlo dobro znaju. Da mi ne ćemo dozvoliti miješanje u naše unutrašnje stvari, to mora biti svakome jasno. Mi smo znali da se borimo i spasimo zemlju od propasti i znat ćemo i sami riješiti svoja unutrašnja pitanja i sada u doba mira.

Gradjani i gradjanke, iz naprijed izloženog se vidi tko sačinjava Narodni front i što je on učinio dosada. Vidi se također koga predstavlja opozicija i

šta ona hoće. Prema tome, nije potrebno naročito naglašavati koje je mjesto svakog istinskog demokrate i rodoljuba. Narodni front mora obezbijediti krvavo stečeno bratstvo i jedinstvo. Narodni front mora obezbijediti sve tekovine narodno-oslobodilačke borbe. Narodni front mora osigurati mirnu izgradnju naše zemlje i demokratska prava našim narodima. Od tih zadataka i njihova izvršavanja ne smije nas skrenuti nikakva sila s puta. Ne smijemo dozvoliti nikome iznutra da nam to onemogući, ne smijemo pustiti onima izvana da se miješaju u naše unutrašnje stvari u korist protivunarodnih elemenata, u korist onih koji nemaju nikakove kvalifikacije da govore u ime naše nove Jugoslavije. Ako bi se našlo u Narodnom frontu kolebljivaca koji bi se dali nagovoriti ili zastrašiti da podju putem kojim ide opozicija, putem koga ne će većina našega naroda onda će oni dijeliti sudbinu opozicije, jer sam uvjeren da će na ovim izborima pobijediti zrela svijest naših naroda kao što je ona pobijedila i u velikoj oslobodilačkoj borbi. Naši su ciljevi jasni i oni su razumljivi svakom ispravnom gradjaninu ove zemlje. Mi nikada nismo obećavali, niti sada obećavamo narodima brda i doline. Mi uvijek upozoravamo na teškoće koje stoje pred nama. Mi govorimo o onome što imamo postignuti velikim naporima i upornošću, jer vjerujemo u stvaralačku moć naših narodnih masa, jer smo se u to ubijedili za vrijeme četverogodišnje nadčovječanske borbe, gdje su naši narodi pokazali ne samo čuda herojstva i samoprijegora nego i stvaralačke sposobnosti organizirajući svoju vlast i prvu pod najtežim uslovima. Kada sam naprijed govorio da je potrebno prijeći priprema za izbore s najvećom ozbiljnošću mislio sam pri tome na to da se praju doneseni zakoni o pitanju izbora natrože poštovati. Svaki prekršaj tih zakona sa strane organa vlasti donio bi nam štete, a nimalo koristi. Nama nije trebno da se služimo raznim sredstvima koja su bila svojstvena tzv. demokracija prije rata, jer smo mi sigurni u počtu naroda koji zna što hoće.

600 DELEGATA OTPUTOVLO JE IZ ŠIBENSKOG OKRUGA NA KONGRES H.S.R

Kroz posljednjih nekoliko tjedana šibenskom okrugu održane su brojne konferencije pristaša i sljedbenika na braće Radića. Na konferencijama uz je učesća mnoštvo pristaša, koji su i brali delegate za I. Kongres H.S.R.S., koji se održava 16. do 18. o. mj. u Zagrebu.

Posljednjih dana otputovalo je iz benskog okruga za Zagreb oko 600 delegata, koji će predstavljati šibenski okrug na Kongresu H.S.R.S.

SKRADINJANI MANIFESTIRAJU ZA REPUBLIKU

Prošlih dana održan je u Skradinu veliki zbor Narodnog fronta, kojemu je prisustvovalo nekoliko hiljada ljudi iz Skradina i iz bliže okolice.

Na zboru su govoriti Gojko Jakovčev, član plenuma okr. Narodnog fronta i Dane Cvijetković, član kotarskog Narodnog fronta. Obojica govornika istakli su važnost predstojećih izbora za Konstituantu, naglasivši da naši narodi nikada u svojoj povijesti nisu imali tako demokratske zakone kao što su zakoni, koje je donijela Privremena narodna skupština.

Za vrijeme govora narod je oduševljeno manifestirao maršalu Titu, republici, Narodnom frontu, bratstvu Hrvata i Srba i demokratskoj federativnoj Jugoslaviji.

VELIKI INTERES NARODA ZA SASTAVLJANJE BIRAČKIH SPISKOVA

U kistanjskom kotaru izvršeni su radovi oko unošenja u biračke spiskove. U svemu je upisano 12.185 osoba. U spisak nisu unesene 223 osobe, koje nemaju pravo glasa, jer su se ogriježile o čast svoga naroda svojom suradnjom sa okupatorom.

Interes naroda oko sastavljanja biračkih spiskova bio je vrlo velik. Zahvaljujući tome znatno je bio olakšan posao narodnim vlastima.

Prvo zasjedanje Narodne skupštine šibenskog okruga — NEĆEMO MONARHIJU JER MONARHIJA ZNAČI ROPSTVO —

5. rujna ostat će kao jedan od najsvjetlijih datuma u povijesti šibenskog okruga. To je dan kad se prvi put sastala na zasjedanje Okružna narodna skupština, koju je narod šibenskog okruga izabrao 5. kolovoza ove godine. Još jednom narod našega okruga. Hrvati i Srbi, putem svojih zastupnika manifestovao je svoju privrženost tekovinama narodno-oslobodilačke borbe i čvrstu odlučnost da te tekovine brani od svakoga i protiv svakoga. Bratstvo i jedinstvo naših naroda garancija su njihove sretnije budućnosti i oni će uložiti sve svoje snage da to bratstvo još više učvrste i zbiju svoje redove pod zastavu jedinstvenog Narodnog fronta. Narodno kazalište, u kojem je održana Prva narodna skupština bilo je svečano iskićeno jugoslavenskim, hrvatskim i srpskim zastavama, te zastavama naših velikih saveznika bratskog Sovjetskog Saveza, Engleske i Amerike, slikama maršala Tita, predsjednika Narodnog sabora Hrvatske Vladimira Nazora i predsjednika federalne vlade Hrvatske Vladimira Bakarića.

Skupštinu je otvorio najstariji zastupnik i poznati stari borac za narodna prava Dane Popović iz Promine, koji je pozdravio prisutne delegate, naročito izaslanika narodne vlade Hrvatske Stanka Čanicu-Opačića, ministra gradjevina, i delegate Oblasnog NO-a Srednje Dalmacije. Nakon što je izabrano radno predsjedništvo na čelu sa Nikolom Špirićem i izvršeno prozivanje izabranih zastupnika ustanovljeno je da je prisutna nadpolovična većina zastupnika, pa se prešlo najvažnijem činu zasjedanja: polaganju zakletve narodu. Zakletvu je čitao radni predsjednik Nikola Špirić, a svi prisutni stojeći izgovarali su riječ po riječ.

Skupštinu je zatim pozdravio u ime Oblasnog NO-a tajnik Jovo Ugrčić, koji joj je zaželio uspješan i plodan rad.

Burno pozdravljen poklicima maršalu Titu, republici i demokratskoj federativnoj Jugoslaviji, došao je na govornicu ministar gradjevina federalne Hrvatske Stanko Čanica-Opačić. Pozdravljajući skupštinu u ime Narodne vlade Hrvatske i iznoseći važnost narodnog predstavnništva, ministar Opačić je između ostalog rekao: »Vi ste danas položili zakletvu svome narodu i obavezali se da ćete časno vršiti dužnost koju vam nalaže vaša savjest i koju traži narod.« Zatim se ministar Opačić osvrće na podne pokušaje reakcije, koja svim silama nastoji da kleveta našu mladu narodnu vlast. »Ja mislim da je najveći zločin govoriti da naša vlast nije demokratska. Kad se zna da su ovi zastupnici 4 godine lijevali svoju krv u borbi protiv gušitelja slobode i demokracije. Oni traže svaku sitnicu da bi nam naškodili. Ja znam da je bilo griješaka, jer ko radi taj griješi, ali tih griješaka sve je manje i nastojati ćemo da ih sasvim uklonimo.« Poslije toga govori o radu Privremene narodne skupštine u Beogradu i o pokušajima opozicije da izazove zabunu time, što je ona glasovala protiv najdemokratskijih zakona, koje je ikada imala naša zemlja, pa nastavlja: »Mi smo pred izborima za Ustavotvornu skupštinu. Mi ćemo urediti našu zemlju onako kako nama odgovara. Pokušajmo izdajničkog kralja Petra, koji bi htio da u narod unese neslogu, nisu i niti će ikada uspjeti, jer naš narod stoji čvrsto zbijen pod zastavom Narodnog fronta i pod mudrim rukovodstvom najvećeg sina naših naroda, Narodnog heroja maršala Tita. Nećemo monarhiju, jer nećemo kralja! Nećemo monarhiju, jer monarhija znači ropstvo! Mi hoćemo republiku! Neka ova skupština svojim radom da odgovor i kralju i Mačeku.«

Govor ministra Opačića bio je uvod u oduševljene manifestacije Titu, republici, bratstvu i jedinstvu Hrvata i Srba i demokratskoj federativnoj Jugoslaviji.

Poslije toga upućeni su brzozavni pozdravi maršalu Titu i predsjedniku Narodne vlade Hrvatske dr. Vladimiru Bakariću.

Branko Karadjole, podnio je opširan referat o političkom stanju u svijetu i kod

nas, poslije čega se je razvila veoma plodna diskusija.

Snažne riječi Nikole Špirića naišle su na oduševljeni prijem kod svijuju prisutnih. »Kad smo pobijedili fašizam u najvećem naponu njegove moći, kad je u našoj zemlji bilo 20 njemačkih divizija, veliki broj ustaša, četnika, Rupnikovaca itd. pa kako nećemo ih pobijediti danas kad postoje samo njihovi bijedni ostaci. Niko, ni kralj ni Maček, ni vanjska ni unutrašnja reakcija, neće skrenuti s puta naše narode u izgradnji svoje istinske države i svoje sretnije budućnosti.« Na kraju Špirić poziva narodne zastupnike da se ne odvajaju od naroda već da budu s njime u stalnoj i neprekidnoj vezi: »Izdignimo svijest našega naroda da može vedra čela gledati u svoju budućnost. U narodu bije srce za Tita i republiku, bije, ne samo u našem okrugu već u čitavoj našoj zemlji. Uz nas je veliki SSSR i sav slobodoljubivi svijet. Mi ćemo pobijediti.«

Isto tako u referatu »O značenju narodnih skupština«, koji je podnio Božo Radić, bila je veoma živa diskusija. Po ovom pitanju govorili su Jovo Ugrčić, Gojko Jakovčev, Knežević i Vjera Trinajstić. Svi su podvukli razliku između naše sadašnje narodne vlasti i one, protunarodne, u bivšoj Jugoslaviji. U diskusiji je naglašeno kako je narodna vlast nova, kakovu narod još nije imao, pa je shvatljivo da može biti i griješaka. U vezi s tim naglasio je drug Ugrčić da se trebamo više sajetovati sa Izvršnim odborom i pomoći mu u njegovom radu. Trebamo kontrolirati koliko je naš aparat sposoban za upravljanje. S nepravilnostima a naročito s birokratizmom treba obračunati i iščupati ih iz korijena, jer oni koče pravilan napredak narodne vlasti: »Mi ćemo sve probleme moći riješiti samo onda ako budemo u tijesnom kontaktu s narodom, koji nam je dao svoje povjerenje da ga zastupamo i rukovodimo Mi to povjerenje moramo opravdati svojim radom.«

Poslije diskusije prešlo se na biranje Izvršnog odbora. U Izvršni odbor ušli su: Predsjednik Tomislav Markoć, podpredsjednik Jovo Višnjić, tajnik Božo Radić, članovi: Mirko Jelić, Milo Vlahov, Paško Pokrovac, Momir Prijčić, Mile Štrbac, Ilija Huljev, Radojka Šolaja, Ante Lučev, Joža Pranić i Jakiša Bučević.

Izvršni odbor zauzeo je svoja mjesta, a zatim je predsjednik Tomislav Markoć održao govor u kojem se je zahvalio na povjerenju, obećavši da će Izvršni odbor uložiti sve svoje snage kako bi časno vršio dužnost, koju mu je povjerio narod. Isto tako pozvao je zastupnike i narod da budu odboru u njegovom radu od pomoći, jer samo tako njihov rad može biti koristan i plodonosan.

Poslije govora predsjednika Markoća zasjedanje je završeno uz burne poklike narodnoj vlasti, republici i maršalu Titu.

ŽIVJELA REPUBLIKA!

*Daj povuci, druže dragi,
Po pjesničkoj zvonjok žici,
Pjevat ćemo pjesme žarke
Našoj majci republici.*

*Konačno su došli dani
Što ih narod isko davno,
Ljutom borbom za slobodu
Dočekasmo doba slavno.*

*I dosta je bilo jada,
Dosta boli što se zbraše
Slobodna se pjesma ori
Širom drage zemlje naše.*

*Republici ona pjeva,
Jer nju hoće narod cijeli,
Republiku ona slavi,
Samo njojzi se veseli.*

*Republikom žumi more,
Naše rijeke i planine,
Republikom cvate slava
Junačke nam domovine.*

*Svi požari naših sela
Strašnom vatrom peku zjene-
Osvjetljuju natpis silan
Sav od krvi prolivene.*

*Širom zemlje sjaju slova,
A na užas svih silnika:
Pravda, Bratstvo i jedinstvo!
Neka živi republika!*

Zb.

Prva konferencija antifašistkinja šibenskog okruga

U Šibeniku je 8. IX. održana prva konferencija AFŽ-a za okrug Šibenik-Dom kulture, u kojemu je održana konferencija, bio je svečano iskićen cvijećem, narodnim zastavama i slikama maršala Tita, predsjednika narodne vlade Hrvatske dr. Bakarića i predsjednika Narodnog sabora Hrvatske Vladimira Nazora.

Nakon pozdravnog govora Antice Jerkin-Mitre, konferenciju je pozdravio Mirko Jelić u ime okružnog Narodnog odbora, koji je kazao: »kao što ste se vi žene borile zajedno sa muškarcima pod najtežim uslovima za slobodu, isto tako ćete sada svim snagama raditi na obnovi i izgradnji naše opustošene domovine. Uvjeren sam da će ova Vaša prva okružna konferencija zaista biti manifestacija bratstva i jedinstva naroda našega okruga, pregled vašeg rada i napora i putokaz za nove zadatke.«

Milo Vlahov pozdravio je konferenciju u ime Narodnog Fronta, a Marija Lujak pozdravila je konferenciju u ime Oblasnog A.F.Ž. U svom govoru ona je istakla visoku svijest naših žena za vrijeme borbe za slobodu i velike napore koje one ulažu u obnovu zemlje.

Vjera Trinajstić, predsjednica okružnog

odbora A.F.Ž.-a, podnijela je opširan referat o političkoj situaciji u svijetu i kod nas. Ona je naglasila potrebu sloge i uzajamne suradnje između svih žena našeg okruga, jer će se samo na taj način osujetiti pokušaje reakcije, koja ide zatim da razjedini selo od grada. U svome referatu Vjera Trinajstić također je istakla važnost predstojećih izbora za Ustavotvornu skupštinu. U diskusiji sudjelovale su mnoge delegatkinje, koje su iznijele svoj rad od oslobođenja do danas i stanje u pojedinim kotarima. Iz svih diskusija moglo se je zaključiti da su naše žene uložile i ulažu mnogo napora u obnovi zemlje i da su one odlučne i budni čuvari tekovina četverogodišnje borbe naših naroda. One su isto tako uvjerenne da samo u republici te tekovine mogu biti osigurane i zato će one uložiti sve snage u borbi protiv onih, koji bi pokušali da ugroze tekovine za koje su naši narodi podnijeli nečuvane patnje i prolili more krvi.

Uz poklike maršalu Titu, Narodnom saboru Hrvatske, demokratskoj federativnoj Jugoslaviji, republici i bratstvu naših naroda završena je ova uspješna konferencija borbenih žena šibenskog okruga.

OMLADINA ŠIBENSKOG OKRUGA U RADU NA OBNOVI ZEMLJE

Pored poljskih i drugih poslova, koje naša omladina svakodnevno obavlja, ona se danas sprema za sječju drva za nastupajuće zimske dane. Svijesna potreba naših siromašnih obitelji u gradovima, dječjih domova itd., omladina će i ovog puta pokazati koliko joj na srcu leži dobrobit svoga naroda. Iz svih kotareva našeg okruga omladina se sprema za polazak na sječju. Pri tome je važno naglasiti da skupa sa omladinom sa sela na sječju polazi i omladina iz grada da zajedničkim naporima u radu pokažu svoju nerazrješivu povezanost i jedinstvo. Osim toga sječja drva će pokazati još jednom kako srpska i hrvatska omladina našeg okruga zajednički i sa jednakom ljubavlju rješava sve postavljene zadatke.

Već nekoliko dana se vrše pripreme za polazak na sječju. Naše Narodne vlasti pobrinule su se za prevozna sredstva za hranu i stan omladini. Osim sječje u Velebitu na koju polazi 150 omladine sa našeg okruga, bit će sječja također i na otoku Hvaru, na koju odlazi 300 omladinaca i omladinki sa čitavog okruga.

Sječja drva ima da pokaže kako treba zajednički i brzo savladati posao, ona treba još jednom da potvrdi da je omladina nosilac udarničkog tempa u radu.

***

Nedavno su kod Bilušića Buka na rijeci Krco započeli zamašni radovi regulacije. U radu učestvuju narod okolice, a naročito omladina koja se je spremno odazvala pozivu narodne vlasti. Radovi se odvijaju udarničkim tempom i svi su znaci da će ovaj zamašan posao biti dovršen u određenom roku.

Uredjenjem Bilušića Buka narod Kninske Krajine dobiti će oko 800 ha plodne oranice, što će igrati važnu ulogu u prehrani ovoga kraja. Značajno je da su se projektom isušivanja ovoga zemljišta bavile protunarodne vlasti još u doba Austrije, a naročito za vrijeme stare Jugoslavije, ali nikada se nije pristupilo izvodjenju plana. Međutim oslobođenjem Kninske Krajine od okupatora i njegovih pomagača, narodna vlast u punu podršku naroda nedavno je pristupila ovim radovima. Iako nedostaju mnoga sredstva, samopožrtvovanjem naroda a naročito vrijedne omladine Kninske Krajine, do sada se mnogo urađilo

***

U okviru udarničkog takmičenja omladina Šibenjka nastavila je sa sakupljanjem staroga željeza, papira i drugih korisnih otpadaka. Kroz kampanju sakupljeno je u Šibeniku 78.604 kg. stara željeza, te 847 kg. papira, stakla, krpa i dr.

Omladina tehničke radionice P.O.K. takmičila se sa ostalom omladinom Takmičenje je organizirano u znak proslave Dana Mornarice i trajalo je od 10. VIII do 10. IX. Kroz ovo razdoblje omladinci P.O.K. Šibenik izvršili su zamašne radnje i popravke na deset jako oštećenih motora. U takmičenju su se naročito istakli omladinci Petar Pučo i Jakov Labura.

Omladina Čitluka posjetila je prošlih dana borce V. brigade XIX. udarne divizije i darovala im 200 kg. grožđa, a omladina sela Lukara 120 kg. Prilikom predaje darova borci V. brigade toplu su se zahvalili omladini na iskazanju ljubavi.

***

Srdačan doček sovjetskih fizikulturnika

Na pristaništu u Docu velika masa naroda i omladine dočekala je sovjetsku fizikulturnu delegaciju, koja je stigla u goste u Dalmaciju.

Močić, član mjesnog USAOH-a na dočeku je održao govor, pozdravio mile goste i istaknuo neizmjernu ljubav koju gaji omladina Jugoslavije prema svojoj sovjetskoj braći. Jedan član sovjetske fizikulturne delegacije odgovorio je na pozdrav, rekavši da će njemu i svim njegovim drugovima manifestacije, koje im je priredila jugoslavenska omladina širom Jugoslavije ostati u trajnoj uspomeni.

Praćeni oduševljenim poklicima naroda i omladine, te posipani cvijećem sovjetski fizikulturnici krenuli su u grad, a zatim otputovali prema Splitu.

Velike pripreme za doček sovjetske omladinske delegacije

U Šibeniku i u svim mjestima našeg okruga omladina čini velike pripreme za doček sovjetske omladinske delegacije. U mnogim mjestima omladina se takmiči da bi što dostojnije dočekala svoje drugove iz bratskog Sovjetskog Saveza. Sakupljaju se darovi u selima i u gradu, koji će biti poklonjeni gostima u znak pažnje i ljubavi koju naša omladina gaji prema svojoj sovjetskoj braći.

Proslava dana mornarice u Šibeniku

Dan Mornarice proslavljen je u Šibeniku na vrlo svečan način. Uoči dana proslave Šibenik i Mandalina bili su na svečan način iluminirani tisućama kresova. Ujutro oko 5 sati topovski hitci i mimohod gradske glazbe najavili su svečanu proslavu. Oko 9 sati u Mandalini bilo je svečano polaganje zakletve Jugoslavenske mornarice, kojom je prigodom komandant P.O.K. održao postrojenjem mornarima govor o značaju polaganje zakletve i o samoj proslavi Dana Mornarice

U večer u Narodnom kazalištu priredjena je svečana akademija. Poslije himne »Hej Slaveni« poručnik Vasiljević pozdravio je sakupljeni narod i u kratkim crtama izložio značaj Dana Mornarice, kada je pred tri godine po naredbi Vrhovnog komandanta maršala Tita osnovan u Podgori prvi partizanski mornarički odred.

Zatim je diletanska ekipa mornarice izvela svoj program. Otpjevano je nekoliko borbenih partizanskih pjesama i recitirana pjesma »Noć na Jadranu« od Vladimira Popovića. Kao gost sudjelovala je baletna grupa šibenskog Narodnog kazališta, koja je izvela »Češku Besedu«, a Zlata Radica Lučić odpjevala je nekoliko lijepih dalmatinskih pjesama.

U večer je u hotelu »Krci« priredjen svečani banket, na kojem su sudjelovali brojni uzvanici. Poslije banketa bila je zabava koja je potrajala do ranih jutarnjih sati.

Pred izbornom borbom

Prošlih dana u »Borbi« izišao pod gornjim naslovom članak Moše Pijače. Među ostalim u članku se govori o demokratskom karakteru Izbornoga zakona i biračkom pravu naših žena, kao i vojnika i oficira naše Armije. Iz članka donosimo slijedeći izvadak: »Pojava ovih milionskih masa novih birača predstavlja samo jednu od onih velikih demokratskih tekovina koje je donijela oslobodilačka borba naših naroda, pobjeda ideje pune ravnopravnosti žene sa muškarcem, pobjeda i priznanje prava mladoj generaciji, pobjeda one političke svijesti koja je od prvih grupica partizana iskovala našu Jugoslavensku armiju. Sve su to prava koja su žene, omladina i vojska imali od prvog časa oslobodilačke borbe i koji su u toku samog rata već uživali gdje god je bilo izbora. Ta prava žena, omladine i boraca ne samo da su duboko ukorijenjena u svijesti samih njih, nego su isto tako ukorijenjeni u svijesti svih pravih demokrata, postala su opštim blagom čitavog naroda. Zato se u našoj zemlji, bar do sada, nije našao niko koji bi pokušao da javno digne glas protiv ove velike demokratske reforme.

Ali, kao što je sa ovim pravom žena, omladine i vojske, tako su isto i svi zakoni koje je donijela Privremena narodna skupština, tako je i čitava današnja visoka politička i društvena svijest osnovnih narodnih masa u cijeloj zemlji samo jedno veliko nasljeđe naše oslobodilačke borbe, potvrda i produženje njenih demokratskih tekovina. Na jednu, i to baš na najosnovniju i najznačajniju demokratsku tekvinu pokušala je lažno-demokratska opozicija Milana Grola da napadne: na dvodomni sistem Ustavotvorne skupštine. U svojoj suštini bio je to pokušaj napada na sam princip federalizma i ravnopravnosti naših naroda. Oni su htjeli jednu konstituantu sličnu onoj od 1921, kako bi čitave nacije i zemlje mogle biti preglasane i lišene ravnopravnosti suverenih prava. Sada, kad je Savezna izborna komisija objavila svoje prve odluke može se sasvim očigledno pokazati šta bi značila konstituenta sa samo jednim domom izabranim po biračkim okruzima na određen broj stanovnika.

Prema izborom Zakonu odredila je Savezna izborna komisija broj poslanika za Saveznu skupštinu na 348. Ali pogledajte izblje brojke koje je komisija objavila. Uzmite samo Srbiju i Hrvatsku, i to Srbiju bez Vojvodine i Kosovsko-metohijske oblasti. Na Srbiju dolazi 87, a na Hrvatsku 86 poslanika, što ukupno znači 173, dok za četiri ostale federalne jedinice zajedno s Vojvodinom, Kosovom i Metohijom dolazi svega 175. Sloveniji pripada samo 29. Makedoniji 24, a Crnoj Gori tek 9 poslanika. Ako bi se ostalo samo na ovakvom jednom domu, zar nije očigledno da o nekoj ravnopravnosti ne može uopće biti govora. Šta bi značile tri naše federalne jedinice, Slovenija, Makedonija i Crna Gora sa ukupnim brojem od 60 poslanika prema 348! Ali šta bi značile i Srbija ili Hrvatska, uzete zasebno, ako bi njihovi poslanici došli u sukob sa ostalima? Tu bi se stvorile mogućnosti za sve moguće kombinacije koje bi imale samo jedan jedini rezultat: da ponovo zavade naše danas bratski ujedinjene narode i da se vratimo na stari zločinački put razdora kojim su vodile monarhija i razni šovinisti u bivšoj Jugoslaviji, da bi naši narodi i naše u federaciji ujedinjene zemlje ravnopravno odlučivali o svojoj sudbini, birače se pored Savezne skupštine i drugi, sa njom potpuno ravnopravni dom, Skupština naroda. Tu će svaka od šest federalnih jedinica imati jednak broj svojih predstavnika, a nešto manji broj imaće i autonomna Vojvodina i Kosovsko-Metohijska oblast. Bez obzira na to što će ovaj Dom naroda imati svega 175 poslanika, on je potpuno ravnopravan Saveznom domu. Na taj način biće osigurana naša najveća, prva među osnovnim tekovinama naše oslobodilačke borbe, ravnopravnost naših naroda, a s time njihovo bratstvo i jedinstvo. Ogrorni značaj izbornog zakona o Ustavotvornoj skupštini, koji predviđaju dvodomsku Ustavotvornu skupštinu leži u tome, što naši narodi i federalne jedinice već na same izbore izlaze potpuno ravnopravni, što unaprijed imaju garanciju da neće biti preglasavani, da će o svojoj sudbini i čitave državne zajednice ravnopravno odlučivati.

ZA TITA - ZA REPUBLIKU

Nalazimo se u danima predizborne kampanje. Kako u čitavoj našoj zemlji, tako i na našem okrugu, val interesovanja za ove izbore zahvatio je široke narodne mase. Naš narod na izborima za Ustavotvornu skupštinu sprema se da još jednom manifestuje svoju privrženost demokraciji, bratstvu i jedinstvu naših naroda, federaciji i republici, i da dade potvrdu tekovinama narodno-oslobodilačke borbe.

Narod našega okruga, koji je kroz 23 godine ugnjetavanja osjetio svu gorčinu velikosrpske i velikohrvatske tiranije, borio se je za svoja demokratska prava i već onda u toj borbi davao je svoje najbolje sinove. Naš narod dobro pamti kako su se sprovođili »demokratski« zakoni, oni zakoni, koji su predstavljali: batine, kunđak, zatvore, koncepcione logore itd. U borbi protiv takovih nenarodnih režima i kroz teška iskušenja dočekali su naši narodi kapitulaciju stare Jugoslavije. Kapitulacija nije iznenadila naše narode, oni su odavno vidjeli da truli vrhovi vode Jugoslaviju sigurno propasti.

Od prvog dana narodnog ustanka, od prvog pucnja partizanske puške narod Sibiškog okruga, Hrvati i Srbi, dizali su se u svetu NOB-u, jer su znali da će samo tim putem izvojevati slobodu i nezavisnost. Kroz patnje, krv i oganj naš je okrug dao oko 20.000 boraca najboljih svojih sinova i kćeri. Stotine strijeljanih naših očeva, sinova, majki i sestara, teške internacije, odlaženje naših najmilijih u zbijeg, silovanja naših žena naročito u kninskom kotaru od strane srpskih izdajnika na čelu sa raspopom Djućem, pustošenja i paleži naših sela, sve je to naš narod kroz četiri godine teške borbe junački počinio, jer je bio svjestan da će u borbi za slobodu i pravdu izvojevati pobjedu.

U nadčovječanskoj borbi mi smo stvorili svoju pravu narodnu vlast, ostvarili svoju političku organizaciju oličenu u moćnom svenarodnom frontu, i kroz krv, borbu i stradanja stvorili i prekalili najveću tekvinu — jedinstvo i bratstvo hrvatskog i srpskog naroda. Svojom borbom protiv svih nenarodnih režima stare Jugoslavije, a posebno herojskim učestvovanjem u svetom oslobodilačkom ratu, narod našeg okruga pokazao je zašto se je borio. On se borio za istinsku narodnu demokraciju, za federativno uređenje, a ne za staro — za kralja i Mačka Borio se je za republiku, a protiv monarhije.

Rezultate ove borbe naš narod je osjetio. Zakoni doneseni na zasjedanju Privremene narodne skupštine, pokazuju širokim narodnim masama da se njihova volja poštuje, da je narodu sam kovač svoje sudbine, a s druge strane onemogućuju se i sprečavaju svi neprijatelji naroda u njihovoj protunarodnoj raboti. Ovi zakoni predstavljaju moćno oružje u rukama naroda u borbi protiv neprijatelja. Naročito značaj ima Zakon o biračkim spiskovima, u kome se najbolje ogleda naša narodna demokracija, a zatim Zakon o agrarnoj reformi i kolonizaciji, kojim je riješeno jednom za svagda pitanje, koje je služilo ranije vlastodršcima kao sredstvo zavaravanja seljačkih masa. To je pitanje zemlje. Trebalo je da dodje narodna vlast, trebalo je da narod podnese nadljudske žrtve i patnje pa da bude riješeno — da zemlja pripada onome tko je obrađuje.

Narod, koji je u borbi dao more krvi prema se s najvećim elanom na čitavom našem okrugu za izbore za Ustavotvornu skupštinu. Učešćem u sastavljanju biračkih spiskova i oduzimanjem prava glasa onima, koji su se ogrješili o čast i interese svoga naroda, još jednom pokazuje, koliko narod našeg okruga zna čuvati i cijeniti svoju vlast, koliko su mu na srcu tekovine narodno-oslobodilačke borbe. To se ispoljava u pregledavanju i pretresu biračkih spiskova i pronalaženju svih onih, koji po zakonu nemaju biračko pravo.

Narod šibenskog okruga preko izbora za Ustavotvornu skupštinu još će jednom potvrditi tekovine svoje četverogodišnje borbe. Ovakovo jedinstveno učešće širokih narodnih masa u predizbornim radnjama posvjedočuje njegovu odlučnost, da se i dalje bori za ideale slobode, demokracije — za Tita i republiku. To je najsmrtonosniji udarac svima onima, koji su sanjali da će moći žeti ono što je narod sijao. Ante Bego.

Otpočeo rad Narodnog Sveučilišta u Šibeniku

U okviru predavanja Narodnog Sveučilišta održao je Božo Dulibić predavanje pod naslovom: »Naša borba za Istru kroz historiju«. Predavač je iznio dugu borbu istarskoga naroda protiv ugnjetavanja sa strane naših neprijatelja talijanskih i germanskih imperijalista. On je naročito naglasio da je ona imala dvostruki značaj, naime da je bila u isti mah i socijalna i nacionalna. Istrani su se borili kao narod, svjesni da se nacionalno razlikuju od Talijana i Nijemaca, a isto tako su se borili za svoju socijalnu slobodu protiv nasilja zemaljskih velikana i lihvara. Predavač je dalje prikazao rad istarskih prosvjetitelja dr. Jurja Dobrile, Laginje i drugih javnih radnika. On je naročito, među ostalim, istakao prljavu rabotu na falsifikovanju stvarnog stanja činjenica u Istri, od strane našeg zapadnog susjeda kraljevine Italije, koja i danas nastavlja istu imperijalističku politiku protiv Istre i Slovenskog Primorja, premda su ovi krajevi svojom borbom i svojom voljom dokazali da su naši, slavenski. Danas je došao dan-rekao je predavač-da se ispravi velika nepravda, učinjena mučeničkom narodu Istre i Slovenskog Primorja, kojemu se po načelima pravde mora omogućiti da ostvari vjekovno svoje nastojanje da živi skupa sa ostalom svojom jugoslavenskom braćom u slobodnoj domovini.

Predavanje je bilo pažljivo saslušano od prisutnog građanstva, koje je predavača na kraju toplo aplaudiralo. Slijedeća predavanja Narodnog Sveučilišta održavat će se redovito svakoga petka u dvorani Doma Sindikata ovim redom:

GRAĐEVNA DJELATNOST U DRNIŠKOM KOTARU

Tečajem prošlog mjeseca građevna djelatnost u drniškom kotaru bila je vrlo intenzivna. U samome gradu osposobljena je Antimalarična stanica, izvršeni su zamašni popravci na zgradi Dječjeg doma u Gimnaziji i internatu. Zauzimanjem narodnih vlasti popravljen je vodovod koji predstavlja rješenje jednog od najvažnijih problema Drniša.

Tehnički odio kotarskog narodnog odbora izvršio je popravak 5 privatnih zgrada, a 15 zgrada se nalazi u izgradnji.

Na svim glavnim cestama u drniškom kotaru vrše se opsežni popravci, nasipanja i gradnje potpornih zidova. U tome poslu angažirano je 32 cestara i jedan nadglednik. Na ovim radovima utrošeno je tečajem prošlog mjeseca 1.061 nadnica Kotarski Narodni odbor dobavio je veću količinu cementa, kreča i ternita. Sa ovim materijalom uskoro će se otpočeti popravak seoskih, stambenih gospodarskih zgrada. U svim ovim radovima narod pruža veliku pomoć narodnoj vlasti.

Zadružna konferencija u Vodicama

U nedjelju 9. IX održana je u Vodicama konferencija zadrugara iz čitavog kotara. Na ovoj konferenciji prisustvovalo je 50 zadrugara, tajnik Oblasnog zadružnog odbora i tajnik kotarskog odbora Narodnog fronta.

Iz izvještaja Privremenog kotarskog zadružnog odbora proizlazi da u kotaru postoji 16 zadruga, što znači da svako veće mjesto ima svoju zadrugu, izuzevši manja mjesta u stankovačkoj općini gdje dva do tri sela sačinjavaju jednu zadrugu. Nadalje se je moglo ustanoviti da ona zadruga, koja ima podršku Narodne fronte i ostalih antifašističkih organizacija uspješnije radi i postizava bolje uspjehe nego one zadruge, koje nemaju te podrške. Stoga je zaključeno da će od sada suradnja između zadruga i antifašističkih organizacija biti što tješnja, kako bi se to moglo odraziti na zadrugarstvu. Izabran je novi kotarski zadružni odbor, koji je obučao da će posvetiti sve svoje sile podizanju zadrugarstva u vodičkom kotaru.

ZAVRŠEN JE ČETVEROMJESEČNI TEČAJ OPĆE NAOBRABE

U Šibeniku je ovih dana završen četveromjesečni tečaj opće naobrazbe. Tečaj je otpočeo u Tijesnom 15. IV. t. g., a nastavljen je u Šibeniku 15. VII. poslije privremenog prekida predavanja od 8 dana U početku je bilo 38 polaznika, ali tečaj su završila 32, jer su seštorica otpala zbog bolesti.

Predavani su slijedeći predmeti: srpskohrvatski s književnošću, matematika, fizika, zemljopis, povijest, kemija, biologija, higijena i crtanje. Obilni materijal tečajci su uspješno svladali, zahvaljujući koliko svojoj marljivosti toliko i trudu nastavnika. Postignuti rezultati su slijedeći: 8 odličnih, 8 vrlo dobrih, 10 dobrih i 6 dovoljnih.

Održavanje ovakovih tečajeva od velike je koristi za naš narod, pa bi iz toga razloga bilo poželjno da se sa započetim radom nastavi i dalje.

KRATKE VIJESTI IZ INOZEMSTVA

— U Londonu je ovih dana započelo zasjedanje ministara vanjskih poslova država članica Ujedinjenih nacija. Najvažnije pitanje Prvog zasjedanja ministara vanjskih poslova bio je prijedlog ratnih reparacija, koje će Ujedinjene nacije zatražiti od Italije zbog njezinog sučelovanja u ratu na strani hitlerovske Njemačke.

— Posljednjih dana boravio je u Moskvi predsjednik rumunjske vlade dr. Peta Groza, koji je bio primljen od generala Iusea Staljina i od predsjednika Vrhovnog Sovjeta SSSR-a, Mihajla Kalinjina.

— Naskoro će u Nuernbergu započeti monstre-proces protiv njemačkih ratnih zločinaca: Goeringa, Keitela, Ribentropa i drugih. U čitavom slobodoljubivom svijetu početak ovog procesa očekuje se velikim zanimanjem, jer su optuženici najveći krivci za sve patnje i stradanja kojima je svijet bio izložen u ovom krvavom ratu.

— Francuska Komunistička Partija uputila je energičan protest predsjedniku Privremene francuske vlade generalu du Gauleu, zbog namjeravanih ustavnih reformi i uvođenja reakcionarnog »referenduma«.

— U Bleckpoolu u Engleskoj održana je prošlih dana konferencija svjetskih sindikata, kojoj su prisustvovali delegati iz raznih zemalja.

— Mnoge rukovodeće ličnosti japanskog militarizma nakon kapitulacije Japana izvršile su harakiri (samoubistvo). Javlja se o samoubistvu admirala Toje, princa Konoje i drugih.

GENERAL-LAJTNANT VELIMIR TERZIĆ NA PROPUTOVANJU KROZ ŠIBENIK

Dne 9. ovog mjeseca proputovali su kroz Šibenik na putu za Split, gdje se na svečan način slavio Dan Mornarice: izaslanik maršala Tita general-lajtn. Velimir Terzić, izaslanik Savezne vlade general-lajtnant Sreten Žujović - Crni, predstavnici bratskog Sovjetskog Saveza ambasador g. Sadčikov, general-major Kiseljev, engleski ambasador Stevenson, američki ambasador u Beogradu te predstavnici Bugarske, Francuske i dr.

U Šibeniku je ugledne goste dočekala velika masa naroda i omladine koja je oduševljeno klicala maršalu Titu, Jugoslavenskoj mornarici, demokratskoj federativnoj Jugoslaviji, bratskom Sovjetskom Savezu, Engleskoj i Americi. Gusti špalir naroda obasipao je drage goste cvijećem, i pratio ih urnebesnim klicanjem. Oduševljen srdačnim dočekom jedan viši sovjetski oficir poljubio je jednu stariću i stisnuo joj ruku.

Dočeku su prisustvovali antifašistkinje šibenskog okruga koje su upravo tih dana održavale svoj prvi Kongres.

Svrha društva »Prosvjete« u Šibeniku je da kulturno-prosvjetno podiže Srbe u našem okrugu, te da novčanim prilozima pomogne vrijednim dacima, da otvara čitaonice, biblioteke, organizira analfabetske tečajeve, predavanja i ostale kulturne priredbe.

POMOZIMO RADNIČKOM SPORTSKOM KLUBU »ŠIBENIK«

Prije nekoliko mjeseci obnovljen je R.S.K. »Šibenik«. Od tada pa do danas klub je razvio veliku aktivnost na mnogim područjima. Održan je veliki broj sportskih utakmica, kako u gradu tako i vani. Nogometna momčad R.S.K. »Šibenik« susrela se nekoliko puta u Splitu s raznim klubovima i postigla lijepe rezultate. Medjutim pravilnom razvoju sporta u Šibeniku stoje na putu mnoge zapreke. Jedno od najvažnijih pitanja koje koči sportski razvitak je taj, što Šibenik nema podesnog igrališta, jer nekadašnje igralište u Crnici više ne može da posluži u sportske svrhe iz prostog razloga, što je sasvim izrovano od bombi a zatim je kroz čitavo vrijeme okupacije služilo okupacionoj vojsci kao garaža i skladište. Najpogodnije mjesto za igralište postoji na Šubićevcu na nekadašnjem terenu »OSVIT«-a Uprava. R.S.K. »Šibenik« pokušala je da dobije ovo igralište za svoje potrebe, ali bez uspjeha. Uza sve to momčad R.S.K. »Šibenik« nastavlja svojim radom na igralištu u Mandalini, koje uslijed lošeg terena i daljine ne odgovara sportskim potrebama naše grada.

Mišljenja smo da bi trebalo R.S.K. »Šibeniku« izaći u susret i pružiti mu mogućnost što uspješnijeg sportskog napretka.

21. IX. 1945. Zivko Gojanović: Kako su sastavljena i kako djeluju narodna predstavnništva.

28. IX. 1945. Ing. Rudolf Meštrović: Grad i šuma.

5. X. 1945. Vojo Masnikosa: Uloga javnog tužioca u obnovi i izgradnji naše države.

Početak u 7 i pol sati na večer. Ulaz slobodan.

OSNOVAN PODODBOR SRPSKOG KULTURNOG DRUŠTVA »PROSVJETA«

Ovih dana održana je u Šibeniku osnivačka skupština pododbora srpskog kulturno-prosvjetnog društva »Prosvjeta«.

Skupštini je prisustvovalo lijepi broj građana, a otvorio ju je prota Milan Macura. On je naglasio značaj društva za srpski živalj u sjevernoj Dalmaciji. Poslije Macure govorio je major Nikola Sekulić-Bunko, koji je istakao značenje i veliku ulogu prosvjete u životu našega naroda kao i potrebu što čvršćeg jedinstva između Srba i Hrvata u Hrvatskoj. Sekulić je osudio izdajnički rad raspopa Djuića i njegovih pomagača, koji su činili sve da bi razbili slogu i bratstvo naših dvaju naroda.

Nakon toga izabrana je uprava pododbora »Prosvjete«. Za predsjednika je izabran prota Milan Macura, podpredsjednik Krste Sekulić, a tajnik Vladimir Popović i blagajnik Petar Rončević. Članovi odbora: Sima Matavulj, dr. Nikola Subotić, profesor Miloš Triva, Gordana Krička i Pero Knežević.